

Nationell källa för ordinationsorsak kopplad till nationell informationsstruktur

Ordinationsorsak och nationell informationsstruktur

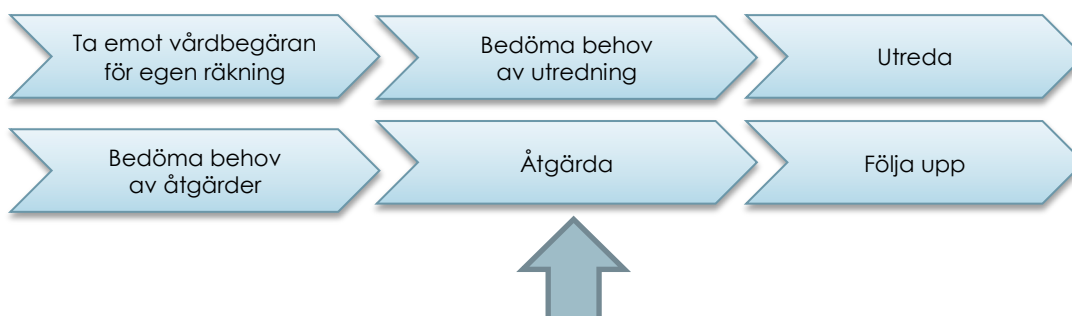
Socialstyrelsen har tagit fram en begrepps- och informationsmodell för den nationella källan för ordinationsorsak som är kopplad till nationell informationsstruktur (NI). Myndigheten har också visat var i den nationella informationsstrukturens processmodell som den nationella källan för ordinationsorsak används.

Utifrån NI:s begreppsmodell har de centrala begreppen i kodsystemet identifierats. Begreppsmodellen visar och beskriver dessa begrepp och hur de relaterar till varandra.

I informationsmodellen beskrivs den information som rör ordinationsorsak samt hur informationen ska struktureras och kodas utifrån NI och Snomed CT. Informationsmodellen ska ses som en grundstruktur, som på regional och lokal nivå kan kompletteras med andra delar om det finns behov av mer detaljerad information.

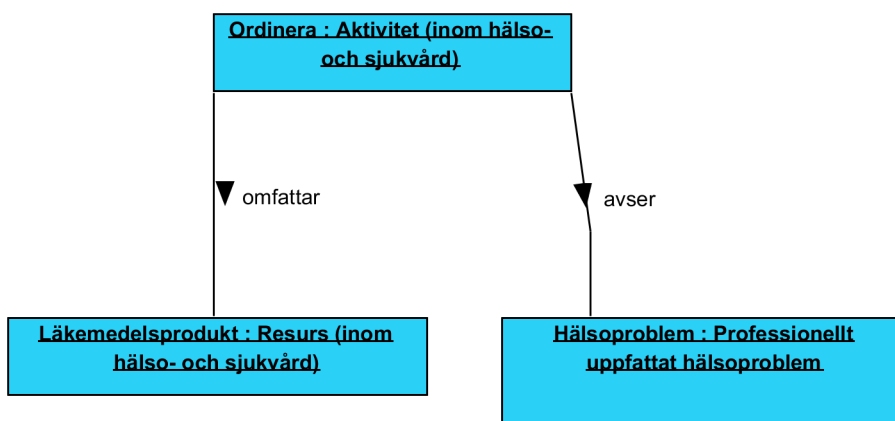
Processmodell

Processmodellen i nationell informationsstruktur presenteras i figur 1. Den nationella källan för ordinationsorsak ingår i steget Åtgärda, som beskriver de åtgärder som hälso- och sjukvårdspersonal genomför för att uppnå måltillstånd för patienten. Beroende på resultat av genomförda åtgärder kan detta steg behöva upprepas flera gånger. I steget ordinerar en läkemedelsprodukt för att åtgärda ett hälsoproblem med beskriven ordinationsorsak samt behandlingsändamål.

Figur 1. Nationell informationsstrukturs processmodell.

Tillämpad begreppsmodell

Den tillämpade begreppsmodellen visar de begrepp som det måste hållas information om rörande den nationella källan för ordinationsorsak och hur dessa begrepp relaterar till varandra. Det är viktigt att läsa begreppens definition eller beskrivning för att säkerställa att rätt begrepp används på ett entydigt sätt. För ordinationsorsak behöver information hållas om tre begrepp. Begreppsmodellen läses så här: Aktiveten Ordinera omfattar resursen Läkemedelsprodukt och avser ett Hälsoproblem i form av ett professionellt uppfattat hälsoproblem.

Figur 2. Tillämpad begreppsmodell.

De utifrån behovet specifika relationerna mellan de identifierade begreppen visas i den tillämpade begreppsmodellen. De relationer som finns beskrivna i NI:s begreppsmodeller är till för att dels definiera begreppen, dels beskriva hur den bakomliggande företeelsen relaterar till andra begrepp och företeelser. Begreppen måste vid varje tillämpning specificeras till de faktiska relationerna.

Tabell 1. Beskrivning av innehållet i den tillämpade begreppsmodellen för ordinationsorsak.

Begrepp	Definition enligt Socialstyrelsens termbank	Beskrivning enligt NI 2015:2 samt kompletterande beskrivningstext	Relation till informationsmodell
<i>Ordinera:</i> Aktivitet (inom hälso- och sjukvård)		Något som kan utföras av någon eller något inom hälso- och sjukvård. Att ordinera är den aktivitet som har en ordinationsorsak.	Aktivitet
<i>Läkemedelsprodukt:</i> Resurs		Något som kan tas i anspråk för eller krävs för genomförande av aktiviteter eller processer inom hälso- och sjukvård och som inte avser personer eller organisationer. De resurser som beskrivs i Nationell källa för ordinationsorsak representeras idag endast av läkemedel.	Resurs med attributet typ
<i>Hälsoproblem:</i> Professionellt uppfattat hälsoproblem	hälsoproblem hos den enskilde så som det uppfattas av socialtjänstpersonal eller hälso- och sjukvårdspersonal.		Observation med attributet typ

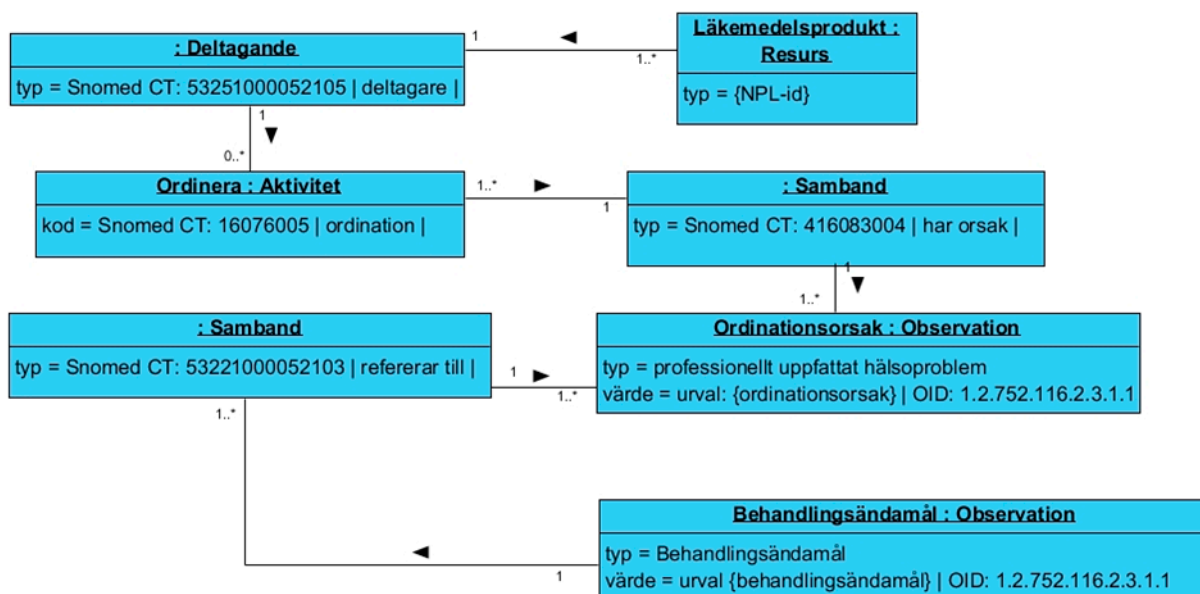
Tillämpad informationsmodell

I den tillämpade informationsmodellen beskrivs den information som rör den nationella källan för ordinationsorsak samt hur informationen ska struktureras och kodas utifrån NI och Snomed CT. Den tillämpade informationsmodellen ska ses som en grundstruktur som på regional och lokal nivå kan kompletteras med andra delar om det finns behov av mer detaljerad information.

Den tillämpade informationsmodellen är ett instansdiagram av NI:s informationsmodell och visar vilka informationsklasser och attribut som representerar behovet. De specifika relationer som identifierats i den tillämpade begreppsmodellen hanteras i den tillämpade informationsmodellen genom informationsklasserna Samband och Deltagande. Genom att beskriva vilka informationsklasser som har relationer i form av samband eller deltagande, och genom att ge varje relation ett kodat värde, blir det möjligt att illustrera funktionaliteten på ett sätt som också är maskinläsbart. För hjälp att tolka modellen, se Nationell informationsstruktur 2015:2 ¹.

¹ Nationell informationsstruktur 2015:2. Stockholm: Socialstyrelsen; 2015.

Figur 3. Tillämpad informationsmodell för ordinationsorsak.

Informationsklasser

Varje informationsklass och dess attribut beskrivs med hjälp av tabellerna nedan. I förekommande fall beskrivs hur attributet ska kodas med Snomed CT. Precis som för begreppsmodellen är det viktigt att läsa klassens och attributens beskrivning för att säkerställa att dessa används på ett entydigt sätt. Alla informationsklasser har förtydligats med kursiv text för att beskriva användning inom nationell källa för ordinationsorsaker.

Ordinera: Aktivitet

Klassen Aktivitet håller information om något som kan utföras av någon eller något inom hälso- och sjukvård.

Klassen Ordinera: Aktivitet håller information om den aktivitet som leder till behovet att ange ordinationsorsak och behandlingsändamål.

Attribut	Beskrivning	Tillämpad datatyp	Tillämpad multiplicitet	Kod eller kodverk
kod	Kod för den typ av aktivitet som avses	CV	1	Kod från Snomed CT: 16075005 ordination

Läkemedelsprodukt: Resurs

Klassen Resurs håller information om något som kan tas i anspråk för eller som krävs för genomförande av en aktivitet eller en process inom hälso- och sjukvård och som inte avser personer eller organisationer. *Klassen Läkemedelsprodukt: Resurs håller information om den läkemedelsprodukt som ordinationsorsak och behandlingsändamål anges för.*

Attribut	Beskrivning	Tillämpad datatyp	Tillämpad multiplicitet	Kod eller kodverk
typ	Kod för typ av resurs, exempelvis typ av läkemedel	CV	1	NPLid för vald typ av läkemedelsprodukt

Ordinationsorsak: Observation

Klassen observation håller information om tillstånd, problem, behov och omgivningsfaktorer som har observerats, eller som i framtiden skulle kunna observeras, om en patient.

Klassen Ordinationsorsak: Observation håller information om den indikation som en ordinator anger som skäl till en viss ordination.

Attribut	Beskrivning	Tillämpad datatyp	Tillämpad multiplicitet	Kod eller kodverk
typ	Kod för den typ av observation som avses i de fall detta inte framgår av attributet värde.	CV	1	Professionellt uppfattat hälsoproblem
värde	Angivelse av värde som innehåller resultatet av observationen.	CV	1	urval: {ordinationsorsak} OID: 1.2.752.116.2.3.1.1

Behandlingsändamål: Observation

Klassen observation håller information om tillstånd, problem, behov och omgivningsfaktorer som har observerats eller som i framtiden skulle kunna observeras om en patient.

Klassen Behandlingsändamål: Observation håller information om avsikten med ordinerad behandling såsom ordinatören formulerat den med patienten som mottagare.

Attribut	Beskrivning	Tillämpad datatyp	Tillämpad multiplicitet	Kod eller kodverk
typ	Kod för den typ av observation som avses i de fall detta inte framgår av attributet värde.	CV	1	Behandlingsändamål
värde	Angivelse av värde som innehåller resultatet av observationen.	CV	1	urval: {behandlingsändamål} OID: 1.2.752.116.2.3.1.1

Sambands- och deltagandeklasser i den tillämpade informationsmodellen

De specifika relationer som identifierats i begreppsmodellen hanteras i den tillämpade informationsmodellen genom flera instanser av informationsklasserna Samband och Deltagande.

Klassen *Samband* håller information om hur två dokumenterade uppgifter i patientjournalen är relaterade till varandra och klassen *Deltagande* håller information om på vilket sätt en viss aktör eller resurs deltar i ett visst givet sammanhang.

Sambands- och deltagandekodverket finns publicerat som ett urval i den svenska versionen av Snomed CT.

För den tillämpade informationsmodellen ska nedanstående sambands- och deltagandetyper användas.

Från informationsklass	Samband/Deltagande	Till informationsklass
Ordinationsorsak: Observation	53221000052103 refererar till	Behandlingsändamål: Observation
Ordinera: Aktivitet	416083004 har orsak	Ordinationsorsak: Observation
Läkemedelsprodukt: Resurs	53251000052105 deltagare	Ordinera: Aktivitet